

Achievement Conditions of Highly Gifted Students Attendance at Science and Art Centres*

Eşref AKKAŞ** & Cevat EKER***

Received: 13 March 2013

Accepted: 17 March 2013

ABSTRACT: The aim of this study is to determine the formal education achievement conditions of highly gifted students attendance at Düzce Science and Art Centre and get information about the differences of their achievement during the process when they also enrolled at Düzce Science and Art Centre. Survey method was used in the study. In the study, the data was obtained from 43 students. Transcript documents taken from the highly gifted students' formal education school which obtained from data. A meaningful difference was not found in the year-end means of highly gifted students' Mathematics lesson for recurrent three years who also study at Düzce Science and Art Centre. A meaningful difference was found in the year-end mean scores of highly gifted students' general achievement for recurrent three years who also study at Düzce Science and Art Centre.

Key words: highly gifted, achievement, science and art centre

* This study was presented as a proceedings Third Turkey Gifted Children Congress.

** Abant İzzet Baysal University, Educational Science Department, Doctorate Student, E-mail: esrefakkas@hotmail.com

*** Asist.Prof.Dr. Bülent Ecevit University, Educational Programs and Teaching, E-mail: cevateker@gmail.com

Bilim Ve Sanat Merkezlerine Devam Eden Üstün Yetenekli Öğrencilerin Başarı Durumları*

Eşref AKKAŞ** Cevat EKER***

Makale Gönderme Tarihi: 13 Mart 2013

Makale Kabul Tarihi: 17 Mart 2013

ÖZET: Araştırmanın amacı Düzce Bilim ve Sanat Merkezi'ne devam eden üstün yetenekli öğrencilerin örgün eğitim aldıkları okullarındaki başarı durumlarını belirlemek, BİLSEM'e devam ettiği süreç içerisinde başarı durumlarındaki değişim hakkında bilgi edinmektir. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada 43 üstün yetenekli öğrencinin verilerine ulaşılmıştır. Araştırma verilerin elde edilmesinde üstün yetenekli öğrencilerin okullarından alınan transkript belgeleri kullanılmıştır. BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli öğrencilerin Matematik derslerinde tekrarlı üç yıl yılsonu ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli öğrencilerin, yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: üstün yetenek, başarı, bilim ve sanat merkezi

GİRİŞ

Üstün yetenekli öğrenci; zekâ, yaratıcılık, sanat kapasitesi veya özel akademik alanlarda yaşlıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen ve bu alanlarda özel eğitime gereksinim duyan öğrencilerdir (MEB, 2007). Üstün yeteneklilik, yeteneklerin sonucu olarak ortaya çıkan performans ve üretkenliktir (Tannenbaum, 2003). Üstün zekâlı ve yetenekli çocukların eğitimi alanında çalışmaları olan Renzulli (1986)' ye göre, üstün yeteneklilik, birbiriyle etkileşen üç özellik kümesine sahiptir. Bunlar; genel ve özel yetenek düzeyi, yaratıcılık ve motivasyon kümeleridir. Genel yüksek yetenekler, sözcük akıcılığı, sözel ve sayısal muhakeme, soyut düşünebilme, bilgilerin hızlı, sağlıklı ve seçici olarak anımsanmasıdır. Özel yetenekler ise; resim, dans, müzik, tiyatro gibi sanat ve matematik, fen, kimya vb. teknik alanlardaki yeteneklerdir. Özellik kümelerinden ikincisi olan yaratıcılık, yeni düşünceler oluşturmayı ve bunları yeni problemlerin çözümünde kullanabilmeyi içermektedir. Motivasyon ise üstün iş, görev yüklenme yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Ataman (2005) üstün yeteneği, bir veya birden fazla yetenek alanında, yaşlıtlarından çok üstün zekâyâ veya yeteneğe sahip olmak olarak tanımlanmaktadır.

Ülkemizde üstün yeteneklilerin eğitilmesi amacıyla kurulmuş olan Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi'ne göre üstün yeteneklilik şöyle tanımlanmaktadır.

“Üstün veya özel yetenekli çocuk, özel akademik alanlarda veya zekâ, yaratıcılık, sanat ve liderlik kapasitesi yönüyle yaşlıtlarına göre yüksek düzeyde performans gösteren ve bu tür yeteneklerini geliştirmek için okul tarafından sağlanamayan hizmet veya faaliyetlere gereksinim duyan çocuktur” (BİLSEM Yönergesi, 2007).

Ülkemizde üstün yeteneklilerin eğitimi ile ilgili çalışmalar yönünden oldukça geç kalınmıştır. Günümüzde üstün yeteneklilerin eğitimi ile ilgili çalışmaların en önemlisi ve en geniş kapsamlısı Üstün yeteneklilerin eğitimiyle ilgili ülkemizde faaliyet gösteren diğer bir kurumda MEB Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Özel Yeteneklilerin Eğitimi Bölümüne Bağlı Bilim ve Sanat Merkezleridir (Gökdere ve Küçük, 2003).

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), ülkemizde üstün yetenekli/zekâlı olarak tanımlanmış çocukların okullarından aldıkları örgün eğitimin yanı sıra üstün veya özel oldukları alanlarda kendilerini geliştirmeleri için fırsat tanıyan kurumlardır. Bilim ve Sanat Merkezleri üstün ve

* Bu çalışma, 3. Türkiye Üstün Yetenekli Çocuklar Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

** Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Doktora Öğrencisi, E-mail: esrefakkas@hotmail.com

*** Yrd.Doç.Dr. Bülent Ecevit Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, E-mail: cevateker@gmail.com

özel yetenekli öğrencilere ders dışı zamanlarda; öğrencilerin ilgi ve istidatlarına göre eğitim veren devlet kurumlarıdır.

Dönmez (2004) Bilim ve Sanat Merkezi modeliyle çocukların kendi okullarında, yaşlılarından, arkadaşlarından soyutlanmadan, ileriki dönemde içinde buldukları toplum bireylerini zihinsel, sosyal, kültürel ve duygusal açıdan tanıyabilme imkânına sahip olarak yetişme fırsatı bulduğunu belirtmektedir. Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesi (2007) 6. maddesinde BİLSEM'in genel amacının; Türk Milli Eğitiminin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak üstün yetenekli öğrencilerin; Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve bunları en düzeyde geliştirmelerini esas alındığı belirtilmektedir. Yetenek ve yaratıcılıklarının erken dönemlerde tanınarak bunların geliştirilmesini, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor beceriler açısından bütün olarak geliştirilmesini ve değerlendirilmesinin esas alındığı belirtilmektedir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bilim ve Sanat Merkezleri Yönergesine (MEB, 2007) göre; merkezlerin amacı, yetenek alanı/alanlarının geliştirilmesinin yanı sıra, sosyal ve duygusal gelişimlerinin de sağlanarak bütünlük içinde değerlendirilmesini, yeteneklerinin ve yaratıcılıklarının erken yaşta fark edilerek geliştirilmesini, bireysel yeteneklerinin farkında olmalarını ve kapasitelerini geliştirerek en üst düzeyde kullanmalarını, bilimsel düşünce ve davranışlarla estetik değerleri birleştiren, üretken, sorun çözen kendini gerçekleştirmiş bireyler olarak yetişmelerini, üstün yetenekleri doğrultusunda bilimsel çalışma disiplini edinmelerine imkân sağlayan, disiplinler arası çalışmalarda kazanımlarla sorunları çözmeye ya da ihtiyacı karşılamaya yönelik çeşitli projeler gerçekleştirmelerini, yaşam projelerini gerçekleştirme fırsat ve imkânlarının verilmesini sağlamaktır. Belirtilen amaçlar değerlendirildiğinde üstün yetenekli öğrencilerin yeteneklerini keşfetmeleri, yetenek alanlarını geliştirmeleri ve yetenek alanları doğrultusunda bilimsel çalışma disiplini kazandırılarak projeler üretmelerinin sağlanması vurgulanmaktadır.

Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden üstün yetenekli öğrencilerin örgün eğitim bünyesinde eğitimine devam etmeleri yapılan Seviye Belirleme Sınavlarındaki başarı durumuna göre belirlenmektedir. Üstün yetenekli öğrencilerin okullarındaki öğretmenleri ve velileri tarafından öğrencilerin okul başarılarının düştüğü yönünde değerlendirmelerde bulunmaktadır. Bu sorunu bilimsel veriler doğrultusunda inceleyerek öğrencilerin okul başarı durumlarındaki değişim ortaya konulması, gelecek eleştirilere bilimsel çalışmalar doğrultusunda cevap verilebilmesi açısından araştırma önemli görülmektedir. Araştırmanın amacı Bilim ve Sanat Merkezine devam eden üstün yetenekli öğrencilerin örgün eğitim aldıkları okullarındaki başarı durumlarını ortaya koymak, BİLSEM'e devam ettiği süre içerisinde başarı durumlarındaki değişim hakkında bilgi edinmektir.

Araştırmanın Alt Problemleri

BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinin 4.sınıf, 5.sınıf ve 6.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli 8.sınıf öğrencilerinin 5.sınıf, 6.sınıf ve 7.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Düzce Bilim ve Sanat Merkezinde Bireysel Yetenekleri Fark Ettirici Programını (BYFP) tamamlayan üstün yetenekli öğrencilerin 4.,5. 6. Ve 7.Sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve Yıl Sonu Genel Ortalama Puanları ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. Tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü üzerinde ya da ondan alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama çalışmasıdır (Karasar, 2002).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Düzce Bilim ve Sanat Merkezinde BYF Programını tamamlayan üstün yetenekli öğrenciler oluşturmaktadır. Merkezde Bireysel Yetenekleri Fark Ettirici Programı eğitimini tamamlayan öğrenciler 2008–2009 eğitim öğretim yılında tanınması yapılarak kayıt hakkı kazanmış öğrencilerdir. Evrendeki öğrenciler 2009–2010 yılında; Uyum Programı ve Destek Eğitim Programını tamamlamışlardır. 2010–2011 yılında BYF Programına başlayan öğrenciler 2011–2012 eğitim öğretim yılında BYF Programını tamamlamışlardır. Düzce Bilim ve Sanat Merkezine devam eden 7.sınıf üstün yetenekli öğrenci sayısı 23 iken çalışmada 16 öğrencinin Transkript Belgelerine ulaşılmış, 8.sınıf öğrencisi 32 iken 27 öğrencinin Transkript Belgelerine ulaşılmıştır. Çalışma ulaşılan Transkript Belgeleri üzerinden yürütüldüğü için toplam 43 öğrencinin verileri üzerinde çalışılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak merkeze devam eden BYF Programı öğrencilerinin örgün eğitim aldıkları okullarındaki e-okul sisteminde kayıtlı 4., 5., 6. ve 7.sınıf yıl sonu ders ve yıl sonu genel ortalama puanlarını gösteren Transkript Belgeleri kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gördükleri örgün eğitim kurumlarından merkezimiz BYF Programı öğrencilerinin Transkript Belgeleri alınarak toplanmıştır. Araştırmanın alt problemlerinin analizinin yapılmasında tekrarlı ölçümler için ANOVA testi kullanılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinin 4.sınıf, 5.sınıf ve 6.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinin 4.,5. Ve 6.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yıl sonu genel ortalama puanları tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. BİLSEM' e Devam Eden Öğrencilerin 7.Sınıf Öğrencilerini 4.Sınıf, 5.Sınıf Ve 6.Sınıf Türkçe, Matematik, Fen Ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler Ve Yılsonu Genel Ortalama Puanları

	Türkçe		Matematik		Fen ve Teknoloji		Sosyal Bilgiler		Yıl Sonu Genel Ortalama		
	N	X	Ss	X	Ss	X	Ss	X	Ss	X	Ss
4.Sınıf	16	95,43	4,09	95,65	3,84	95,29	3,84	95,26	2,89	95,57	3,05
5.Sınıf	16	96,99	2,95	96,87	2,24	96,56	3,92	96,56	3,40	96,78	2,32
6.Sınıf	16	92,86	7,31	95,13	6,69	94,16	6,20	91,95	7,71	94,85	4,73

Tablo 1 incelendiğinde 5.sınıfta 4.sınıfa göre; Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve genel ortalama puanları artmıştır. 6.sınıfta ise 4. ve 5. Sınıfa göre Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanları azalmıştır. En düşük ortalama $\bar{X} = 91,95$ ile Sosyal Bilgiler dersi 6.sınıf ortalaması, en yüksek ortalama $\bar{X}=96,99$ ile Türkçe dersi 5.sınıf ortalamasıdır.

BİLSEM' e devam eden üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinin 4.sınıf, 5.sınıf ve 6.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yıl sonu genel ortalama puanlarının

normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış, tüm puanların 4., 5. ve 6.sınıf puanlarının normallik varsayımını sağladığı görülmüştür ($p > .05$).

Bilsem' e devam eden üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinin 4.sınıf, 5.sınıf ve 6.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanlarının farklılık gösterip göstermediğine ilişkin tekrarlı ölçümler için ANOVA sonuçları tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. 7.Sınıf Öğrencilerinin 4.Sınıf, 5.Sınıf Ve 6.Sınıf Türkçe, Matematik, Fen Ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler Ve Yılsonu Genel Ortalama Puanlarının ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Türkçe	Deneklerarası	798,502	15	53,233			
	Ölçüm	139,193	2	69,597	5,403	.010	4.Sınıf- 5.Sınıf
	Hata	386,452	30	12,882			5.Sınıf- 6.Sınıf
	Toplam	1324,147	47				
Matematik	Deneklerarası	122,043	15	8,136			
	Ölçüm	25,572	2	12,786	1,258	.299	
	Hata	304,826	30	10,161			
	Toplam	452,441	47				
Fen ve Teknoloji	Deneklerarası	727,082	15	48,472			
	Ölçüm	45,892	2	22,946	2,275	.120	
	Hata	302,592	30	10,086			
	Toplam	1075,566	47				
Sosyal Bilgiler	Deneklerarası	747,170	15	49,811			
	Ölçüm	181,357	2	90,678	6,124	.006	4.Sınıf-5.Sınıf
	Hata	444,178	30	14,806			4.Sınıf-6.Sınıf
	Toplam	1372,705	47				5.Sınıf-6.Sınıf
Yıl Sonu Genel Ortalama	Deneklerarası	433,102	15	28,873			
	Ölçüm	30,300	2	15,150	3,653	.038	4.Sınıf-5.Sınıf
	Hata	124,409	30	4,147			
	Toplam	587,811	47				

Tablo 2'deki analiz sonuçlarına göre BİLSEM' e devam eden üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinin Matematik, Fen ve Teknoloji dersleri 4.sınıf, 5.sınıf ve 6.sınıf yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu bulgu, üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM'e devam ettikleri süreç içerisinde örgün eğitim aldıkları okullarında Matematik ve Fen ve Teknoloji dersleri başarılarında anlamlı fark yaratacak değişme oluşmamıştır.

Sosyal Bilgiler dersi yılsonu ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur [$F_{(2-30)}=6,124$, $p < .05$]. Farkların hangi sınıflar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonucunda; 4.sınıf ortalaması ($\bar{X} = 95,26$), 5.sınıf ortalaması ($\bar{X} = 96,56$) arasında 5.sınıf lehine anlamlı fark bulunmuştur. 4.sınıf ortalaması ($\bar{X} = 95,26$) ile 6.sınıf ortalaması ($\bar{X} = 91,95$) arasında anlamlı fark bulunmuştur. 5.sınıf ortalaması ($\bar{X} = 96,56$) ile 6.sınıf ortalaması ($\bar{X} = 91,95$) arasında anlamlı fark bulunmuştur. Yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur [$F_{(2-30)}=3,653$, $p < .05$]. Farkların hangi sınıflar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonucunda; 4.sınıf yılsonu genel ortalaması ($\bar{X} = 95,57$) ile 5.sınıf ortalaması ($\bar{X} = 96,78$) arasında anlamlı fark bulunmuştur. Üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerin; 5.sınıf yılsonu genel ortalamaları, 4.sınıfa göre anlamlı ölçüde arttığını göstermektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli 8.sınıf öğrencilerinin 5.sınıf, 6.sınıf ve 7.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Araştırma alt problemini incelemek için 8.sınıf öğrencilerine ait 5. 6. ve 7.Sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji ve yılsonu genel ortalamaları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. BİLSEM' E Devam Eden Öğrencilerin 8.Sınıf Öğrencilerinin 5.Sınıf, 6.Sınıf Ve 7.Sınıf Türkçe, Matematik, Fen Ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler Ve Yılsonu Genel Ortalama Puanları

	Türkçe			Matematik		Fen ve Teknoloji		Sosyal Bilgiler		Yıl Sonu Genel Ortalama	
	N	$\bar{X}$	Ss	$\bar{X}$	Ss	$\bar{X}$	Ss	$\bar{X}$	Ss	$\bar{X}$	Ss
5.Sınıf	27	96,03	2,97	96,04	3,77	96,64	3,18	95,71	3,22	96,15	2,67
6.Sınıf	27	94,39	6,17	94,02	6,79	91,53	7,88	93,88	5,38	94,48	4,39
7.Sınıf	27	92,97	7,89	95,18	6,42	92,10	7,48	95,26	4,32	95,60	4,12

Tablo 3 incelendiğinde 6.sınıfta 5.sınıfa göre; Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanları azalmıştır. 7.sınıfta ise 6. Sınıfa göre Türkçe dersi hariç, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanları artmıştır. En düşük ortalama $\bar{X}=91,53$ ile Fen ve Teknoloji dersi 6.sınıf ortalaması, en yüksek ortalama ise $\bar{X}=96,64$ ile Fen ve Teknoloji dersi 5.sınıf ortalamasıdır.

BİLSEM' e devam eden üstün yetenekli 8.sınıf öğrencilerinin 5.sınıf, 6.sınıf ve 7.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanlarının normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış, tüm derslerde ve yılsonu genel ortalama da 5. 6. ve 7. sınıf puanlarının normallik varsayımını sağladığı görülmüştür ($p>.05$).

BİLSEM' e devam eden üstün yetenekli 8.sınıf öğrencilerinin 5.sınıf, 6.sınıf ve 7.sınıf Türkçe, Matematik, Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama puanlarının farklılık gösterip göstermediğine ilişkin tekrarlı ölçümler için ANOVA sonuçları tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4'teki analiz sonuçlarına göre BİLSEM' e devam eden üstün yetenekli 8.sınıf öğrencilerinin Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler 5.sınıf, 6.sınıf ve 7.sınıf yılsonu ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Bu bulgu, üstün yetenekli öğrencilerin BİLSEM'e devam ettikleri süreç içerisinde örgün eğitim aldıkları okullarında Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler dersleri başarılarında anlamlı ölçüde fark yaratacak değişime oluşmamıştır.

Fen ve Teknoloji dersi yılsonu ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur [$F_{(2-52)}=11,380$, $p<.01$]. Farkların hangi sınıflar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonucunda; 5.sınıf ortalaması ($\bar{X}=96,64$), 6.sınıf ortalaması ($\bar{X}=91,53$) arasında anlamlı fark bulunmuştur. 6.sınıfta Fen ve Teknoloji yılsonu puanları ortalaması, 5.sınıfa göre anlamlı ölçüde azaldığını göstermektedir. 5.sınıf ortalaması ($\bar{X}=96,64$), 7.sınıf ortalaması ($\bar{X}=92,10$) arasında anlamlı fark bulunmuştur. 7.sınıfta Fen ve Teknoloji yılsonu puanları ortalamasının 5.sınıfa göre anlamlı ölçüde azaldığını göstermektedir.

Tablo 4. 8.Sınıf Öğrencilerinin 5.Sınıf, 6.Sınıf Ve 7.Sınıf Türkçe, Matematik, Fen Ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler Ve Yılsonu Genel Ortalama Puanlarının ANOVA Sonuçları

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Türkçe	Deneklerarası	548,892	26	32,534	3,059	.055	
	Ölçüm	126,576	2	63,288			
	Hata	1075,716	52	20,687			
	Toplam	1751,184	80				
Matematik	Deneklerarası	502,076	26	19,311	1,730	.187	
	Ölçüm	55,083	2	27,541			
	Hata	827,677	52	15,917			
	Toplam	1384,836	80				
Fen ve Teknoloji	Deneklerarası	596,076	26	22,926	11,380	.000	5.sınıf- 6.sınıf 5.Sınıf-7.Sınıf
	Ölçüm	423,152	2	211,576			
	Hata	966,749	52	18,591			
	Toplam	1985,977	80				
Sosyal Bilgiler	Deneklerarası	215,127	26	8,274	2,940	.062	
	Ölçüm	48,960	2	24,480			
	Hata	432,910	52	8,325			

	Toplam	696,997	80				
	Deneklerarası	176,432	26	6,786			
Yıl Sonu Genel Ortalama	Ölçüm	38,746	2	19,373	3,638	.033	5.sınıf- 6.sınıf
	Hata	276,872	52	5,324			6.sınıf- 7.sınıf
	Toplam	492,05	80				

Yılsonu genel ortalama puanları arasında anlamlı fark bulunmuştur [$F_{(2-52)}=3,638$, $p<.05$]. Farkların hangi sınıflar arasında olduğunu belirlemek için yapılan LSD testi sonucunda; 5.sınıf yılsonu genel ortalaması ($\bar{X}=96,15$) ile 6.sınıf ortalaması ($\bar{X}=94,48$) arasında anlamlı fark bulunmuştur. Üstün yetenekli 8.sınıf öğrencilerin 6.sınıf yılsonu genel ortalamaları, 5.sınıfa göre anlamlı ölçüde azaldığını göstermektedir. 6.sınıf yılsonu genel ortalaması ($\bar{X}=94,48$) ile 7.sınıf ortalaması ($\bar{X}=95,60$) arasında anlamlı fark bulunmuştur. Üstün yetenekli 8.sınıf öğrencilerin 7.sınıf yılsonu genel ortalamaları, 6.sınıfa göre anlamlı ölçüde arttığını göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinde Matematik, Fen ve Teknoloji; 8.sınıf öğrencilerinde Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik derslerinde tekrarlı üç yıl yılsonu ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır.

BİLSEM'e devam eden üstün yetenekli 7.sınıf öğrencilerinde; Sosyal Bilgiler ve yılsonu genel ortalama; 8.sınıf öğrencilerinde Fen ve Teknoloji ve yılsonu genel ortalama puanlarına göre anlamlı fark bulunmuştur. Bu durum liseye geçiş dönemi olan 8. sınıfın üstün yetenekli öğrencilerde derslerindeki başarılarını önemsemeye başladıkları şeklinde yorumlanabilir.

Üstün yetenekli öğrencilerde akademik başarı incelenmesi gereken önemli bir alan olduğu kadar akademik başarısı düşük olan üstün yetenekli öğrencilerin incelenmesi de gerekmektedir. BİLSEM'ler üstün yetenekli öğrencilerin eğitim gereksinimlerin karşılanması amacıyla kurulmuştur. Bu açıdan üstün yetenekli öğrencilerin örgün eğitimlerindeki durumlarının tüm boyutlarıyla BİLSEM tarafından incelenmesi gerekmektedir. Bu durum üstün yetenekli öğrencilere uygun danışmanlık yapılmasını sağlayacaktır. Ayrıca, üstün yetenekli öğrencilerin sınıf düzeylerinde varsa akademik başarılarındaki farklılaşmanın nedenlerinin belirlenerek, uygun etkinliklerle akademik ve psikolojik desteğin verilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Ataman, A. (2005). Özel Eğitime Giriş. (2.Basım). Ankara: Gündüz Eğitim Yayıncılık.
- Dönmez, N. B. (2004). Bilim ve sanat merkezlerinin kuruluşu ve işleyişinde yapılması gereken düzenlemeler. Üstün Yetenekli Çocuklar Bildiri Kitabı: Çocuk Vakfı Yayınları 64, (69-73).
- Gökdere, M. ve Küçük, M. (2003). Üstün Yetenekli Öğrencilerin Fen Öğretimindeki Mevcut Durum; Türkiye Örneği. Kuramda ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi, 3(1), 101-124.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (11. Baskı.) Ankara: Nobel Yayınları
- MEB, (2007). Bilim ve sanat merkezleri yönergesi. Tebliğler Dergisi, 2593.
- Renzulli, J. S. (1986). The Three Ring Conception Of Giftedness: A Development Model Or Creative Productivity. Cambridge. Cambridge Pres.(51-92).
- Tannenbaum, J. A. (2003). Nature and Nurture of Giftedness, the Handbook of Gifted Education (3rd ed.), N. Colangelo ve G. Davis (Eds.), Allyn ve Bacon, Boston. (45)